

Sygn. akt IV U 76/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 czerwca 2018 roku

Sąd Rejonowy w Świdnicy IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie :

Przewodniczący: SSR Maja Snopeczyńska

Protokolant : Karolina Nowicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 czerwca 2018 roku w Ś.

sprawy z odwołania **B. J.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

w sprawie (...)

o zwrot zasiłku chorobowego

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. w sprawie (...)w ten sposób, iż ustala brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w tej decyzji.

UZASADNIENIE

Powódka B. J. wniosła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 29 stycznia 2018 roku, zobowiązującej powódkę do zwrotu zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 2.368,08 zł. W uzasadnieniu powódka wskazała, że w dniu (...) zakończyła zatrudnienie, była wtedy na zasiłku chorobowym; w dniu (...) roku ZUS przyznał powódce prawo do emerytury; ponadto powódka nie została pouczona o braku prawa do pobierania zasiłku chorobowego

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów postępowania. W uzasadnieniu powołano podstawę prawną decyzji, podnosząc, iż powódka w okresie niezdolności do pracy pobierała zasiłek chorobowy mimo przyznania prawa do emerytury.

W toku postępowania Sąd ustalił

następujący stan faktyczny:

Powódka B. J. była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w (...) Sp. z o.o. do 15 lipca 2017 roku.

W okresie zatrudnienia powódka miała orzeczoną niezdolność do pracy i do dnia (...) związane z tym świadczenie wypłacał pracodawca, a od (...) organ rentowy.

Powódce przyznano świadczenie emerytalne od dnia(...)

Decyzją z dnia (...) roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. zobowiązał powódkę do zwrotu nienależnie pobranego zasiłku chorobowego z funduszu chorobowego w kwocie 2.368,08 zł za okres od (...)

Dowód: akta ZUS – w załączeniu.

Powódka uprzednio była zatrudniona w (...) Sp. z o.o. we W.. Postanowieniem z dnia 15 września 2017 roku ogłoszono upadłość tej spółki. Syndyk Masy Upadłości dopiero w grudniu 2017 roku wydał powódce świadectwo pracy (z dnia 15 grudnia 2017 roku) potwierdzające okres zatrudnienia. Powódka zniosła to świadectwo do ZUS i ponownie wypełniła wniosek o świadczenie emerytalne, mówiąc, że przebywa na zasiłku chorobowym.

Dowód: zeznania powódki k. 18, płyta CD k. 20

pismo Syndyka k. 11-12

postanowienie z 15 IX 2017 r k. 13-14

świadectwo pracy z 15 XII 2017r – w aktach ZUS

W tak ustalonym stanie faktycznym

Sąd zważył:

Odwołanie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 84 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 1778) osoba, która pobrała nienależne świadczenie z ubezpieczeń społecznych, jest obowiązana do jego zwrotu, wraz z odsetkami, w wysokości i na zasadach określonych przepisami prawa cywilnego, z uwzględnieniem ust. 11.

Zgodnie zaś z art. 84 ust 2 powyżej cytowanej ustawy za kwoty nienależnie pobranych świadczeń uważane są:

1) świadczenia, które zostały wypłacone pomimo zaistnienia okoliczności powodujących:

- a) ustanie prawa do świadczeń,
- b) wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części,

jeżeli osoba pobierająca świadczenie była pouczona o braku prawa do ich pobierania;

2) świadczenia przyznane lub wypłacone na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenia przez osobę pobierającą świadczenia.

Przepis ten, ustanawiając obowiązek zwrotu świadczenia przez osobę, która pobrała nienależne świadczenie, wskazuje istotną cechę nienależnie pobranego świadczenia w ujęciu u.s.u.s, tj. świadomość (złą wiarę) osoby pobierającej świadczenie co do nieprzysługiwania tego świadczenia w całości lub w części od początku albo w następstwie później zaszłych zdarzeń. Obowiązek zwrotu świadczenia obciąża więc tylko tego, kto przyjął świadczenie w złej wierze, mając świadomość jego nienależności. Dotyczy to zarówno osoby, która została pouczona o okolicznościach dotyczących braku prawa do pobierania świadczenia (art. 84 ust. 2 pkt 1 u.s.u.s.), jak i osoby, która uzyskała świadczenie na podstawie nieprawdziwych zeznań lub fałszywych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd organu wypłacającego świadczenie (art. 84 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s.). Świadomość nienależności świadczenia może mieć źródło w pouczeniu udzielonym przez organ rentowy co do okoliczności powodujących konieczność zwrotu świadczenia bądź też może wynikać z zawinionego działania osoby, która spowodowała wypłatę świadczeń.

W orzecznictwie sądowym, dotyczącym problematyki zwrotu nienależnie pobranych świadczeń, ugruntowany jest pogląd o możliwości domagania się przez organ rentowy zwrotu nienależnie pobranego świadczenia tylko wówczas, gdy ubezpieczonemu można przypisać złą wolę, przy czym dla ustalenia obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia, decydujące znacznie ma świadomość i zamiar ubezpieczonego, który pobrał świadczenie w złej wierze.

W niniejszej sprawie nie można uznać, by powódka pobrała świadczenie w złej wierze, albowiem nie zostały spełnione przesłanki z art. 84 ust. 2 powołanej ustawy z dnia 13 października 1998 roku. W tym miejscu wskazać należy, że pouczenie osoby pobierającej świadczenie o okolicznościach powodujących ustanie prawa do świadczenia albo wstrzymania wypłaty świadczenia w całości lub części ma doniosły charakter z uwagi na fakt, iż przesądza o świadomości ubezpieczonego pobrania świadczenia bez podstawy prawnej. Powinno ono zawierać informację o okolicznościach, których wystąpienie spowoduje brak prawa do świadczenia lub wstrzymanie jego wypłaty w całości lub części oraz zobowiązanie powiadomienia organu rentowego o zajściu ww. okoliczności. Obowiązek udzielenia pouczenia obciąża organ rentowy, który w przypadku sporu zobowiązany jest do wykazania skutecznego doręczenia prawidłowego pouczenia adresatowi. W przypadku braku potwierdzenia doręczenia przesyłki zawierającej stosowne pouczenie organ rentowy skuteczność doręczenia może wykazywać innymi dowodami.

Strona pozwana nie wykazała natomiast, aby powódka pouczona została o braku prawa do pobierania świadczeń, bowiem w aktach organu rentowego brak jest jakiegokolwiek decyzji zawierającej pouczenie, z którego wynikałoby kiedy i w jakich okolicznościach następuje zwrot nienależnie pobranych świadczeń.

Ponadto nie można pominąć okoliczności, że oba świadczenia (zasiłek chorobowy i emerytura) były przyznane przez ten sam organ, tym samym nie można powódce stawiać zarzutu, że mogła mieć świadomość, że zasiłek chorobowy jest wypłacany nieprawidłowo. Nie można też powódce stawiać zarzutu, że nie zawiadomiła ZUS o fakcie przyznania jej emerytury, skoro emeryturę otrzymuje od tego samego organu. Ponadto nie można utożsamiać posiadania uprawnienia do świadczenia emerytalnego z jego pobieraniem. Z akt nie wynika, że był okres w którym powódka otrzymywałaby oba świadczenia. Wprawdzie w zaskarżonej decyzji wskazano, że powódce przyznano świadczenie emerytalne od 1 grudnia 2017 roku, lecz nie dołączono decyzji, zaś świadectwo pracy które powódka przedłożyła w ZUSie składając wniosek o emeryturę nosi datę 15 grudnia 2017 roku. Dodatkowo wskazać należy, że w aktach sprawy brak jest potwierdzeń doręczenia powódce decyzji ZUS dotyczącej przyznania prawa do emerytury, więc nie wiadomo kiedy powódka ją otrzymała i jakiej była treści. Trudno więc zarzucać powódce złą wolę skoro nie można ustalić, że w okresie pobierania zasiłku chorobowego miała świadomości o przyznanej emeryturze. Ponadto nie sposób nie podkreślić, że to strona pozwana wydawała decyzje zarówno określające okres otrzymywania zasiłku chorobowego, jak i daty od kiedy przyznano powódce emeryturę i kiedy podjęto jej wypłatę.

Mając powyższe na uwadze, Sąd uznał, iż brak było materialnej podstawy żądania od powódki zwrotu zasiłku chorobowego i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję, ustalając jednocześnie brak obowiązku zwrotu pobranego zasiłku chorobowego opisanego w zaskarżonej decyzji.